

Τήνος 15 Αυγούστου 1940: Ο Τορπιλισμός της Έλλης

/ [Ιστορία - Εθνικά Θέματα](#)

Η βύθιση του καταδρομικού ΕΛΛΗ στο λιμάνι της Τήνου τον Δεκαπενταύγουστο του 1940 από το ιταλικό υποβρύχιο ΝΤΕΛΦΙΝΟ, στοίχισε ανθρώπινες ζωές, αλλά τον στόχο δεν τον πέτυχε. Η ιταλική ενέργεια συσπείρωσε τους Έλληνες πολίτες που γνώριζαν από καιρό ότι η σύγκρουση με την Ιταλία του Μουσολίνι ήταν αναπόφευκτη.

Από τον Απρίλιο του 1939 η Ιταλία είχε μπει στην Αλβανία.

Στις 10 Ιουνίου του 1940 κήρυξε τον πόλεμο στη Γαλλία και στην Αγγλία. Όλα τα εδαφικά κέρδη στις Άλπεις βέβαια τα πήραν οι Γερμανοί και ο Μουσολίνι ήλπιζε ότι θα “ρεφάρει” με εδάφη άλλων χωρών. Στις 10 Ιουνίου την ημέρα κήρυξης του πολέμου σε Γαλλία και Ιταλία έλεγε στον λόγο που εκφώνησε:

“...δηλώνω κατηγορηματικά ότι η Ιταλία δεν σκοπεύει να παρασύρει στη σύρραξη άλλους λαούς που συνορεύουν με αυτήν από ξηρά ή θάλασσα. Η Ελβετία, η Γιουγκοσλαβία, η Τουρκία, η Ελλάδα και η Αίγυπτος, ας σημειώσουν αυτά τα λόγια. Εξαρτάται από αυτές και μόνον αυτές το αν θα πραγματοποιηθούν ή όχι».

Από τον Ιούνιο ο Ελληνικός Στόλος δεχόταν επιθέσεις από την ιταλική αεροπορία. Πέντε συνολικά επιθέσεις “εκφοβισμού” των ιταλών σε Κορινθιακό, Ναύπακτο ακόμη και στον Σαρωνικό!

Στις 10 Αυγούστου έρχεται και η ανακοίνωση για τη δολοφονία του Νταούτ Χότζα, ενός επικηρυγμένου ληστή καταζητούμενου για φόνους και ένοπλες ληστείες σε Ελλάδα και Αλβανία! Αυτόν παρουσίασε ο ιταλικός Τύπος ως “μεγάλο πατριώτη που δολοφονήθηκε από Έλληνες πράκτορες”! Στην πραγματικότητα τον είχαν σκοτώσει δυο Αλβανοί που καβγάδισαν μαζί του! Και οι δύο συνελλήφθησαν αλλά η Ρώμη έκανε πως δεν το έμαθε!

Στις 14 Αυγούστου, το Αθηναϊκό Πρακτορείο μετέδιδε το μακροσκελές ποινικό μητρώο του Αλβανού «πατριώτη». Την ίδια μέρα, ο πρέσβης μας στη Ρώμη Ιωάννης Πολίτης ειδοποιούσε από τη Ρώμη πως το φερέφωνο των φασιστών, ο δημοσιογράφος Γκάιντα, με άρθρο του, ξεκινούσε γενική επίθεση κατά της Ελλάδας.

Έτσι φθάσαμε στον Δεκαπενταύγουστο του 1940.

15 Αυγούστου 1940 ώρα 08.23. Η Μεγαλόχαρη από άκρη σε άκρη, γιόρταζε τη χάρη Της σε όλη την Ελλάδα. Το κλίμα κανονικά θα έπρεπε να είναι χαρούμενο. Πίσω όμως από τα χαμόγελα ο περισσότερος κόσμος είχε ένα βάρος στη ψυχή. Ένα κακό προαίσθημα. Τα μηνύματα δεν είναι ενθαρρυντικά. Η κατάσταση στην Ευρώπη είναι έτοιμη να ξεφύγει από κάθε έλεγχο. Οι Γερμανοί έχουν εισβάλει στην Πολωνία. Ο Χίτλερ ξεναγήθηκε σαν κατακτητής στο Παρίσι, η κεντρική Ευρώπη στενάζει κάτω από την μπότα της Βέρμαχτ, ο αητός της Λουφτβάφε, βομβαρδίζει την Αγγλία και η τεράστια γερμανική μηχανή έπαιρνε μπροστά για να κατευθυνθεί Ανατολικά και να κατατροπώσει τους Σοβιετικούς...

delfino

ΥΠΟΒΡΥΧΙΟ DELFINO, εν καταδύσει έξω από το λιμάνι της Τήνου ώρα 08.24

Ο κυβερνήτης, Αντιπλοίαρχος Aicardi, δεν ξεκολλούσε το πρόσωπο του από το περισκόπιο. Είχε φορέσει το καπέλο του ανάποδα, με το γείσο προς τα πίσω, και το μάτι του παρακολουθούσε συνέχεια την επιφάνεια της θάλασσας. Βρισκόταν στα όρια του βάθους περισκοπικής κατάδυσης... Μέσα στο κύτος δεν ακουγόταν ούτε ανάσα. Κανένας από το πλήρωμα δεν μιλούσε. Είχαν ιδρώσει. Ο σηματοωρός σκούπισε τον ιδρώτα του με την ανάστροφη της παλάμης του και συνέχισε να ακούει το σόναρ του. Ένας λύκος που παραμόνευε το θύμα του. Ένα ψυχρό πράσινο φως, φώτιζε την γέφυρα του υποβρυχίου, στο κέντρο πληροφοριών μάχης. Τα

νεύρα ήταν τεντωμένα. Ο Aicardi περίμενε. Στον σταυρό του περισκοπίου του ένα ελαφρύ καταδρομικό στην επιφάνεια της θάλασσας, ήταν συνέχεια «κλειδωμένο». Στην αρχή της πλώρης του, δίπλα από την άγκυρα, με μικρά γράμματα, έγραφε ΕΛΛΗ...

Την νεκρική σιωπή έσπασε μια φωνή από τον ασύρματο. Ήταν στα ιταλικά και ο βόμβος έδειχνε πως ήταν από κάποιο αναγνωριστικό αεροπλάνο που πετούσε κάπου κοντά κάνοντας κύκλους...

«Όλα είναι εντάξει μπορείτε να πυροδοτήσετε Σενιόρε. Τι άνθρωποι είναι αυτοί στην προκυμαία. Πετούσα από πάνω τους και με χαιρετούσαν... Σενιόρε επιστρέφω στη Λέρο. Το πλοίο είναι πλέον δικό σας. Τέλος»

Ο κυβερνήτης του Ιταλικού υποβρυχίου DELFINO, είχε πάρει σαφέστατες διαταγές κατευθείαν από τον Διοικητή των Δωδεκανήσων De Vecchi, ανώτατο στέλεχος του Ιταλικού φασιστικού κόμματος. Ξανακοίταξε μέσα από το περισκόπιο του και έδωσε τη διαταγή: "Fuoco"

ELLI1

ΕΥΔΡΟΜΟ ΚΑΤΑΔΡΟΜΙΚΟ ΕΛΛΗ Λιμάνι Τήνου 08.25

Στη Γέφυρα του 98 μέτρων του ΕΛΛΗ ο κυβερνήτης, Πλοίαρχος Χατζόπουλος, ενημερωνόταν για τις τελευταίες λεπτομέρειες της απόβασης του τιμητικού αγήματος που θα συνόδευε τη λιτάνευση της εικόνας της Παναγίας στο νησί.

Τα αυτιά των ναυτών, των αξιωματικών και του κυβερνήτη στη γέφυρα έκαναν κάποια ώρα να επεξεργαστούν τη φωνή που άκουσαν από τον οπτήρα: «ΤΟΡΠΙΛΗ ακριβώς στη μέση Τορπίλη!!!»

Πρόλαβαν να διακρίνουν το ίχνος της τορπίλης 053 whitehead Fiume κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας. πλησίαζε...

ΛΙΜΑΝΙ ΤΗΝΟΥ 08.25 15 Αυγούστου 1940.

Η πρώτη έκρηξη έκανε τους πάντες να γυρίσουν το βλέμμα προς τη προκυμαία. Η δεύτερη ήταν ισχυρότερη. Έσκασε το καζάνι, ο λέβητας, κάτω από την ίσαλο γραμμή του πλοίου και μια τρύπα διαμέτρου δύο μέτρων ανάμεσα στα δύο φουγάρα, έγινε ορατή ακόμη και από την ακτή. Μαύρος πυκνός καπνός κάλυψε τον ουρανό πάνω από το πλοίο. Οι ναύτες πηδούσαν από το κατάστρωμα να σωθούν. Οι φλόγες έβγαιναν απειλητικές από τα σωθικά του караβιού. Στην προκυμαία ο κόσμος δεν πίστευε αυτό που έβλεπε. Οι βάρκες που πλησίαζαν τα δύο επιβατηγά ατμόπλοια για να παραλάβουν τους επιβάτες, έμειναν με τα κουπιά όρθια. Η

απόλυτη καταστροφή. Μετά τις εκρήξεις μια σιωπή έπεσε στο λιμάνι...ακουγόταν μόνο ο αέρας και από μακριά τα ουρλιαχτά των τραυματισμένων ναυτών...

Από τα δυο ατμόπλοια που ήταν γεμάτα με προσκυνητές ο κόσμος άρχισε να φωνάζει, γιατί είδαν ότι το ιταλικό υποβρύχιο είχε εξαπολύσει δύο άλλες τορπίλες με στόχο τα καράβια! Οι τορπίλες δεν βρήκαν στόχο... Η μία πέρασε δίπλα από την πλώρη του ΕΣΠΕΡΟΥ και η άλλη κάτω από τα ύφαλα της ΕΛΣΗΣ...Οι τορπίλες διέγραψαν την πορεία τους και καρφώθηκαν εκκωφαντικά στον λιμενοβραχίονα.

Η ΕΛΛΗ που είχε πάρει μέρος και στην μικρασιατική εκστρατεία, πήρε κλίση 15 μοιρών και φλεγόμενο άρχισε να βυθίζεται μία ώρα και ένα τέταρτο μετά το πρώτο χτύπημα. Ένας αρχικελευστής, δύο κελευστές, ένας υποκελευστής και έξη ναύτες όλοι τους θερμαστές και βρίσκονταν στο σημείο που χτύπησε η τορπίλη ήταν νεκροί.

Ο τορπιλισμός προκάλεσε θύελλα αντιδράσεων σ' όλη την Ευρώπη. Οι Ιταλοί αναγκάστηκαν να αναδιπλωθούν. Επικαλέστηκαν... βρετανική προβοκάτσια για να παρασυρθεί η Ελλάδα στον πόλεμο. Στο ημερολόγιό του, ο υπουργός Εξωτερικών του Μουσολίνι, κόμης Τσιάνο, αναζητούσε την υστεροφημία:

«Αυτός ο μέθυσος Ντε Βέκι φταίει», έγραψε. Και Ντε Βέκι ήταν το όνομα του Ιταλού διοικητή των Δωδεκανήσων.

Στα απομνημονεύματά του, ο Ιταλός πρεσβευτής στην Αθήνα Εμανουέλε Γκράτσι σημείωσε:

«Το έγκλημα της Τήνου είχε αποτέλεσμα,- για να μην πω, έκανε το θαύμα, -να δημιουργηθεί στην Ελλάδα μια ενότητα ψυχών. Μοναρχικοί και Βενιζελικοί, οπαδοί κι αντίπαλοι της 4ης Αυγούστου, πείστηκαν πως ένα μόνο αδυσώπητο εχθρό είχε η Ελλάδα: Την Ιταλία. Και πως, αν δε γινόταν ν' αποφευχθεί μια σύγκρουση με την Ιταλία, θα ήταν προτιμότερο ν' αντιμετωπιστεί ο εχθρός με ανδρισμό, παρά να υποχωρήσει το ελληνικό έθνος σε κάποιον που δε δίσταζε να μεταχειριστεί τέτοια μέσα».